І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 106. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1960 ЦЕНТІВ 12 CENTS No. 106. VOL. LXVII.

АЙЗЕНГАВЕР ПЕРЕБРАВ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА „У-2" ЗА ПОРАДОЮ СВОЇХ ПОМІЧНИКІВ

ГЕЙТС У СВОЇХ СВІДЧЕННЯХ ПЕРЕД СЕНАТОМ ЗАПЕВНЯЄ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ ПЕРЕВАГУ НАД СССР

Секретар оборони Томас С. Гейтс під час свідчень в Сенатській комісії закордонних зв'язків у справі літака U-2

Вашингтон. — В останньому дні переслухань в Сенатській Комісії Закордон. Справ в справі зістрелення літака „У-2" над СССР зізнавав секретар оборони Томас С. Гейтс, який заявив, що президент Айзенгавер перебрав відповідальність за лет того літака за порадою своїх військових і політичних дорадників. В цій справі відбулася окрема нарада в приміщенні державного департаменту два дні після того, як совєтський прем'єр Нікіта Хрущов повідомив про зістрелення „У-2" та про зловлення пільота того літака і про те, що захоплено всі розвідчі апарати і здобуті ним розвідчі матеріяли. Хрущов висловив був сумнів в тому, чи Президент ЗДА знав про лет „У-2". Дехто гадає, що Хрущов хотів тим способом вможливити Президентові скласти заяву про те, що той лет відбувався без відома Президента, і цим була б врятована конференція в Парижі, яка мала початись 16-го травня. Гейтс зізнав, що в попередніх роках розвідчі лети понад СССР здобули цінні інформації про совєтські „летовища, летунство, випробовування і вишкіл ракет, склади окремої зброї, продукцію підводних човнів і атомових бомб та про розміщення літаків". Гейтс виявив, що і він дораджував Президентові взяти відповідальність за висилку літака „У-2", і що в цій справі панувала однозгідність між всіми Президентовими дорадниками. В п'ятницю 26-го травня державний секретар Гертер зізнав, що Президент взяв відповідальність за літак, але не згадував про це, що це сталося за порадою Президентових помічників. Свідченнями Гейтса закінчилися чотириденні переслухання в справі „У-2", і тепер Комісія має виготовити про них окремий звіт. Сенатор - демократ Вейн Морс запитував секретаря оборони в справі можливости совєтської атаки на американські бази в закордонних державах. Гейтс відповів, що провідники СССР є свідомі того великого риску на випадок того, якби вони зачепили ЗДА і спровокували нову світову атомовому війну. Вони знають, що це було б самовбивство для них і для СССР. „Військові кола в СССР, казав Гейтс, повинні краще знати від своїх політичних провідників, що вони були б знищені на випадок нової війни". Сенатор Морс запитував секретаря оборони, хто виграв би ту світову війну, яку спровокували б совєти атакою на американські летунські бази закордоном. Гейтс відповів, що ЗДА напевно перемогли б СССР, бо вони мали б осторогу від СССР і могли б докладно підготовити свою відплатну загальну атаку на СССР. Гейтс казав, що в СССР добре знають про це, і тому Москва поччинала б нову війну загальною атомовою атакою на ЗДА. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що провідники СССР хотіли б поділити американський нарід на демократів і республіканців, коли Хрущов висилає каблеграми до нього і до трьох інших демократичних провідників через державний департамент, в яких знову запевняє, що це президент Айзенгавер зірвав конференцію в Парижі, не хотячи признатися до „перфідної агресії на СССР". Хрущов заявив в цій каблеграмі, що цю агресію, до якої признався американський уряд, спричинив не американський нарід, тільки уряд президента Айзенгавера. Сенатор Джансон заявив, що Хрущову не вдався той підступний плян вбити клин між американський нарід і його уряд і назвав депешу Хрущова „ароґанцією".

У Вашингтоні скінчились наради 8-ох держав ствердженням повної єдности

Вашингтон. — В минулий четвер 2-го червня скінчилась у Вашингтоні чотириденна конференція вісьмох держав Південно - східнього азійського пакту (СЕАТО), який охоплює ЗДА, Англію, Францію, Австралію, Нову Зеляндію, Сіям, Філіппіни і Пакістан. На цій конференції ствердженo повну одностайність поглядів на всі справи, що стосуються загального міжнародного положення та ситуацію в південній Азії і на Далекому Сході, як також на всі справи, що стосуються потреби і можливостей оборони проти будь-якої нової комуністичної агресії. В кінцевому комунікаті підкреслено, що комуністичний Китай займає надалі „безкомпромісове войовниче становище" та не хоче відмовитись від сили, як засобу осягання цілей. Стверджено поступ і пляновому поборюванні підривних дій в південній Азії та заплянованo переводження надалі спільних військових вправ, щоб безперервно зберегти повну готовість у випадку нової комуністичної агресії. Англійський і французький міністри закордонних справ, які брали участь в конференції СЕАТО, вже відлетіли до своїх країн.

ЗДА виконають своє зобов'язання перед країнами, яким маршал Маліновський погрожує ракетами

Вашингтон. — Пресовий урядовець державного департаменту Линколн Вайт заявив на пресовій конференції, що ЗДА виконають своє зобов'язання у відношенні до тих держав, яким совєтський міністер оборони Родіон Маліновський погрожував бомбардуванням далекосяжними ракетами, коли вони дозволять на те, щоб американські розвідчі літаки вилітали з їхніх баз на лети понад СССР. Вайт сказав, що Маліновський хоче застрашити уряди невтральних держав, які ні в чому не є винні в тому, що ЗДА висилали свої розвідчі літаки понад СССР. Вайт заявив, що Москва постійно говорить про відпруження, але войовничу промову совєтського маршала не можна зарахувати до тих познак, які свідчать про те, що совєтські провідники дійсно хотіли б, щоб світова напруга злагідніла.

Пошкодження батерій може спричинити замовкнення „Піонера V"

Вашингтон. — Представник Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації заявив недавно, що пошкоджені батерії сателіта „Піонер V" можуть спричинити те, що він десь так до двох тижнів може втратити контакт із стаціями на Землі і не буде висилати своїх сигналів, коли буде віддалений від Землі на більше як 50 мільйонів миль. Цього сателіта випустили 21-го березня ц. р. 8-го травня він був віддалений від Землі на більше як 8 мільйонів миль, коли йому при допомозі приладів із Землі змінили надавчу радіову стацію. Сателіт „Піонер V" має 28 малих батерей, які витрачають електричну енергію в безповітряних просторах, і так коло 15-го червня сателіт може замовкнути. Дехто гадає, що це станеться ще вчасніше. Та якби навіть і замовк „Піонер V", то він встановив би новий рекорд радіового передавання з віддалі 50 мільйонів миль в космічних просторах, бо досі „Піонер IV" міг це робити тільки з віддалі 407,000 миль, а після того кружляє довкола Сонця мовчки. Це саме робитиме і „Піонер V".

Рокефеллер пропонує економічну унію країн Західньої Півкулі

Ню Йорк. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер, промовляючи в одній із середніх шкіл Ню Йорку, пропонував економічну унію держав Західньої Півкулі, щоб збільшити між ними торгівлю. Крім того він рекомендував ще такі засоби до того, щоб скріпити й затіснити відносини між окремими американськими державами: 1) Відбувати окремі спільні наради в справах, які відносяться до більшости американських держав; 2) Для вирішування спірних політичних проблем повинні відбуватися наради закордонних міністрів всіх американських країн; 3) Треба б виготовити міжамериканську програму для роз'язки соціяльних проблем; 4) Треба виготовити програму виміни осіб між ЗДА і Латинською Америкою в ділянці культури та громадського життя. Рокефеллер дістав окрему грамоту за працю в ділянці зближення між американськими країнами.

У червні має бути температура вища від нормальної

Вашингтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в червні в північних і центральних стейтах ЗДА буде температура вища від нормальної, в південно-східніх стейтах — нормальна, а в Арізоні, Ню Мехіко і Тексасі нижча від нормальної. Нормальна пересічна температура для червня в головних 4-ох пунктах повинна б бути така: Ню Йорк — 71, Шикаго — 69.4; Денвер (Колорадо) — 66.4 і Сан Франсіско — 59.7. Дощі мають падати понад норму в північних частинах Норт Дакоти, Міннесоти, Висконсину і Мишиґену та на східньому узбережжі, а в решті стейтів повинні бути нормальні опади атмосферичні; тільки на півдні мало б бути менше дощів, як нормально буває.

Банки зменшили дисконт до 3.5%

Вашингтон. — 2 го червня два банки федеральної резервової системи повідомили, що починаючи від 3-го червня зменшують дисконт з 4 відсотків до 3.5 відсотків, бо ствердили, що інфляційна тенденція доляра зменшилася. Це зробили, покищо федеральні банки в Сан Франсіско і у Филаделфії, але пізніше зроблять це і всі інші банки Федеральної резерви. Дисконт — це висота відсотків, які платять банки від позичок в банках федеральної резерви. Коли збільшується тиск інфляції, тоді федеральні банки збільшують свій дисконт, чим хочуть утруднювати позички, бо банки жадають більших відсотків від своїх позичок, коли вони самі мусять платити вищий дисконт.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер**, промовляючи на площі перед Білим Домом, до 140 молодих представників Північно - Атлантійського Порозуміння (НАТО), сказав, що треба дбати про те, щоб порозуміння між державами так поширилося, щоб НАТО не було „замкненим клюбом", бо всі держави повинні бути об'єднані, навіть і ті, які тепер є поза залізною заслоною. Під час зустрічі Президента три поліцисти, охороняючи Айзенгавера, стояли перед гістьми і През., який наказав їм відійти набік. Зібрані прийняли цей наказ оплесками, а Президент засміявся і пояснив поліцистам, що він їх зовсім не критикував.

● **Княжна Монако**, колишня кінова зірка Грейс Келлі, прибула до ЗДА, щоб у Филаделфії Па., відвідати свого хворого батька Джана Б. Келлі, який перебув операцію в понеділок 29-го травня. Джан Келлі нездужав на запалення сліпої кишки минулого року, а тепер в нього виникло внаслідок минулорічної операції спосиня кишок.

● **Комісія Атомової Енергії** признала $450,000 на конструкцію машини, яка може „вистрелювати електрони з високою напругою" на ті місця людського організму, які є хворі на пістряка. Цей прилад випробовують в дослідному шпиталі в Шикаґо.

● **Департамент рільництва** стверджує, що в останньому півроці збільшилося на два відсотки вживання харчових товщів у ЗДА в порівнянні з данішим півріччям. Збільшилося вживання маргарини, а зменшилася консумція масла.

УКРАЇНЕЦЬ БЕРЕ УЧАСТЬ У ПЕРЕБУДОВІ КАПІТОЛЮ

Капітоль у Вашинґтоні, що разом з Білим Домом символізує столицю країни, переходить тепер основну перебудову і зміну устаткування. У працях біля перебудови цього приміщення законодатної ділянки уряду ЗДА та символу американської демократії бере активну участь приділений до головного архітекта цієї перебудови відомий наш архітект, науковець і мистецтвознавець п. Олекса Повстенко. Він, між іншим, проєктував внутрішнє устаткування приймальної кімнати Президента, яку тепер будують в Капітолю. На фото: спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн оглядає будову продовження східнього фронту Капітолю.

На Женевській атомовій конференції продовжується спір за підземні вибухи

Женева. — На 208 засіданні Женевської конференції ЗДА, Англії і СССР у справі припинення дальших атомових штучних вибухів, обмірковувано далі заповіджену Америкою серію 12-ох підземних вибухів, ціллю яких було б устійнити, поскільки можна контролювати їх удосконаленими підслуховими апаратами. Совєтський представник Семйон Царапкін зажадав гарантій, що ті досліди не матимуть на цілі розвитку нової атомової зброї. Тому він домагався, щоб совєтський представник був допущений до всіх приготувань та до вгляду в сам зміст проєктованого для того експерименту атомового вибухового матеріялу. Америка не погоджується на це, бо це перечило б обов'язуючому в ЗДА законові про атомову тайну. ЗДА пропонують Совєтам бути при тих дослідах в характері обсерваторів та запевняють, що заповіджені підземні досліди не мають на цілі удосконалювання атомової зброї. На цю тему продовжується спір.

У Південній Кореї розлетілась найсильніша політична партія

Сеуль. — Найсильніша в Південній Кореї політична партія, заснована колишнім президентом Синґманом Рі в 1952 році, Ліберальна партія, яка нараховувала в парляменті 138 послів, фактично розлетілась, бо 103 посли заявили, що вони стають „незалежними". Таким чином „незалежних" є тепер в тому парляменті 114 послів, а найсильнішою зорганізованою партійно-політичною групою є посли Демократичної партії, яка має 70 послів. Не відомо ще, що зроблять решта 35 лібералЬних послів. Існує проєкт заснування ними нової партії під іншою назвою. Посли, які виступили з партії, заявили у публічній декларації, що нема сенсу залишатись в партії, яка втратила керівництво та апарат якої цілком спаралізований.

● **У Франції** відбувся в минулий вівторок залізничий страйк, який спаралізував комунікацію в цілій країні. Швидко після півночі робітники почали вертатись до праці на знак, що ця демонстрація не буде продовжуватись.

Виявлено подробиці схоплення Айхмана

Буенос Айрес. — Бюро „Ассошіейтед Пресс" в Арґентині зібрало й оприлюднило подробиці схоплення жидівськими агентами Адольфа Айхмана, колишнього шефа жидівської секції в Гештапо, при чому воно покликується на відомості з „вірогідних джерел". Ото ж — за твердженням цієї американської агенції — Айхмана таки схоплено на передмісті столиці Арґентини Буенос Айресу, на вулиці, коли він, вертаючись з праці до дому, висів з автобусу. Авто, що їхало за автобусом, спинилось біля нього, з авта вискочили ізраїльські аґенти, схопили Айхмана під руки і миттю силою втягли до авта. В шість годин після того ізраїльський літак віз Айхмана до Тель Авіву. Айхман жив в Буенос Айресі з дружиною Верою і чотирма дітьми. Дружина, не діждавшись чоловіка, заалярмувала поліцію, але швидко потім сама зникла разом з дітьми. Американська агенція каже, що вона скрилась. Айхман жив від кінця останньої війни під різними прізвищами і в різних країнах. Він називався Ріхард Крумей, Рікардо Клемент, Рудіґер і ін. Він прибув до Арґентини в 1952 році на пашпорт, виданий йому, як втікачеві, Італійським Червоним Хрестом. В два роки потім переїхав до Бразилії, відтіль до Параґваю, потім вернувся до Арґентини. Коли в 1955 році провалився режим Перона, Айхман утік до Болівії. В останньому часі працював у великій автомобільній фабриці в Буенос Айресі. У 1958 році в Лінці в Австрії з'явилась його дружина Вера для відновлення свого пашпорту. За нею стежили аґенти, які потім поїхали за нею до Південної Америки. Айхман буцім-то жив у постійному страху за своє життя. Найстарший його син, 25-річний Клявс, жонатий, був переконаний, що його батько не живе від 1945 року. Кілька років тому його мати представила йому його батька, кажучи, що це „вуйко Рікардо Клемент". Так його знали й інші діти. Косметична операція змінила йому обличчя.

СОВЄТИ ПРЕДКЛАЛИ НОВИЙ НЕРЕАЛЬНИЙ ПРОЄКТ РОЗЗБРОЄННЯ

Москва. — Совєтський уряд переслав генеральному секретареві Об'єднаних Націй та водночас, в минулий четвер 2 червня ц. р., передав всім закордонним амбасадам у Москві новий проєкт міжнародного роззброєння. Совєтське звернення складається з загальної пояснювальної ноти та залученого готового тексту проєкту договору про міжнародне рззброєння. Совєти покликуються на проєкт Хрущова з 18 вересня 1959 року про „генеральне і повне" міжнародне роззброєння і ці слова повторюються в новій совєтській пропозиції кільканадесять разів. Пояснюючи страхітливі наслідки, що їх викликала б нова атомова війна, тягар теперішніх переговорів у збросні і загальне бажання народів до миру, Совєти твердять, що той проєкт Хрущова з вересня минулого року знайшов „ентузіястичне прийняття в усіх країнах світу". Совєти покликуються на факт, що в Об'єднаних Націях ні одна країна не висловилась проти „генерального і повного" міжнародного роззброєння. Той проєкт передбачував перевести „генеральне і повне" роззброєння в трьох етапах впродовж чотирьох років. Беручи під увагу висловлену в міжчасі думку головно збоку Франції, що в найпершу чергу треба би перевести міжнародне роззброєння в ділянці засобів перевозу атомової зброї, Совєти змінюють свій згаданий проєкт з 18 вересня 1959 року так, що пропонують тепер „розпочати процес генерального і повного роззброєння від заборони і знищення під міжнародною контролею, зараз у першій стадії, всіх способів перевоження атомової зброї до її цілі, з одночасною ліквідацією військових баз на територіях чужих держав. Коли будуть знищені військові ракети всіх типів, військові літаки, підводні човни і кораблі, атомова артилерія і всі інші способи переношення засобів масового знищення до місця призначення, і коли держави не матимуть надалі військових частин і злаштувань поза своєю країною, то в практиці стане річчю неможливою, щоб одна країна заатакувала другу атомовими і водневими родами зброї". Друга стадія міжнародного роззброєння охопила б — за новим совєтським проєктом — заборону дальшої продукції та знищення всіх запасів атомової, хемічної і біологічної зброї, а в третій стадії були б скасовані армії, військові міністерства та генеральні штаби, скасована військова служба і припинилось би бюджетування грошових сум на військові цілі. Совєти пропонують, щоб покликати до життя окрему контрольну організацію, найрадше в рямцях Об'єднаних Націй. Совєтський проєкт знову поручає чотирорічний „або якийсь інший" докладно визначений час для переведення цілого того проєкту.

У перших поясненнях західньої преси до того нового совєтського проєкту, розкривається те, що той проєкт був зладжений для Хрущова на конференцію „на вершинах". Він привіз його до Парижу, але не мав часу його пред'явити, розбивши цілу Паризьку конференцію. Офіційні західні кола покищо не заявили свого становища, обмежившись до завваги, що той проєкт буде підданий „докладній аналізі". Насправді ж він так само нереальний з суто-пропаґандивними цілями, як був проєкт Хрущова з 18 вересня мин. року. Як шило з мішка вилазить з отого нового совєтського проєкту завітня мрія совєтської політики — скасування всіх американських заморських баз, які становлять базу цілої оборонної стратегії західнього світу. Формально, новий совєтський проєкт міжнародного роззброєння стане предметом розгляду 10-членної Конференції роззброєння, яка в наступному тижні відновить свої наради в Женеві.

Англія дістане від Америки нові ракети

Лондон. — Англійський міністер військових справ (оборони) Герольд Воткінсон перебуває тепер із гуртом фахових дорадників в Америці для переговорів у справі набуття в Америці нових далекосяжних керованих ракет. За твердженням преси, він дійшов уже до згоди з американським секретарем оборони Томасом Гейтсом щодо дальших дослідів, продукції і доставлення Англії ракет типу „Скайболт" із засягом 1.000 миль (1.500 клм.), вистрелюваних із бомбардувальників у далекій висоті. Ця ракета *високої якости* знаходиться ще в стадії останніх дослідів і її доставлення Англії не буде можливе перед 1964 роком. Тим часом продовжуються ще переговори між Воткінсоном і Пентагоном в справі ракети „Поляріс", вистрелюваної з підводних човнів. Гадають, що Англія не дуже квапиться з остаточним оформленням умови щодо „Поляріс", бо вона спустить на воду свій перший атомовий човен, здатний для вистрелювання „Поляріс", щойно 21 жовтня ц. р. Зате Англія має вже американські ракети „Тор" з засягом на 1.500 миль (2.250 клм.) Головний командант збройних сил НАТО ген. Лоріс Норстед плянує встановлення в країнах НАТО коло 300 баз для ракет з середнім засягом, головно на річних баржах і на залізничих рейках, з найменшим риском знищення ворожими поцілами. Найбільший клопіт із влаштуванням ракетних баз є з Францією, яка з престижевих причин не хоче признати над ракетами зверхнього командування НАТО, ані залишити атомові ракетні знаряди під контролею Америки. Герольд Воткінсон об'їздить тепер американські військові споруди й фабрики та повернеться до Вашинґтону з початком нового тижня.

Міністер Іван Яремко призначений секретарем провінційного уряду Онтаріо в Канаді

Торонто. — У четвер 26-го травня 1960 р. популярний в усій Канаді міністер — українець онтарійського уряду, адв. Іван Яремко, що досі очолював міністерство транспорту, був призначений на пост провінційного секретаря та реґістратора. Це становище, до якого належать відповіді на всі урядові документи та письма в міжпровінційних і провінційно — федеральних взаєминах, займав до того часу МекКіннон Філіпс, який зрезиґнував із свого посту 12 травня. До завдань провінційного секретаря належить теж керівництво т. зв. Відділом Іміґрації при уряді. Онтаріо, який п. Філіпс вів зразково та зокрема з'єднав собі симпатії прибулих до Канади, впроваджуючи для них назву „канадієць з вибору", мовляв вони обрали Канаду за свою нову батьківщину. Мін. І. Яремко, обраний до парляменту Онтаріо у 1951 вперше з округи Торонто — Белвудс, здобув собі був марку найбільше працьовитого посла і, переобраний в цій окрузі ще двічі, був у 1958 р. покликаний до уряду Онтаріо, спершу як міністер без теки і від 22-го грудня 1958 як міністер транспорту.

У СВІТІ

● **В Південній Кореї** зголосив свою димісію головний командант південно - корейських збройних сил, ген. Сун Юп Пайк. Діючий президент Гуг Чунг прийняв його резиґнацію та зарахував його у стан резерви. Ген. Пайк був одиноким півд.-корейським генералом із 4 зірками в активній службі. Іншого 4-зіркового генерала, що перебував вже на пенсії, Чунґ Іль Квона, колишнього шефа штабу та кол. амбасадора у Франції, призначено новим амбасадором Південної Кореї в Америці.

● **В Англії** Торговельна палата і наукові кола призадумуються над можливостями переходу на децимальну систему валюти та на метрову систему мір. Торговельні й фінансові кола Англії починають признавати, що теперішня монетарна система фунта штерлінґів і збережена лише в Англії й Америці система миль, сяжнів і стіп — морочлива і шкідлива в практичному стосуванні.

● **У Південній Африці**, в місцевості Влемфонтайні, прем'єр Гендрік Верверд, який тількищо вийшов із шпиталю, де лежав від 9 квітня ц. р., коли-то виконано на нього атентат, виголосив промову, яку закінчив заявою, що випускає „голуба миру" на знак миролюбних настроїв Південно -африканської Унії. Але голуб не солідаризувався з прем'єром, сів на землю і хоч його підштовхували — не хотів зринути в повітря.

● **Із Східньої Німеччини** продовжується хвиля втікачів на Захід. Впродовж травня втекло понад 16,500 осіб, — найбільше число в цьому місяці від 1953 року. Від початку цього року втекло загалом із Сх. Німеччини 54,000 осіб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Поляглим і живим

Поширений у Західній Україні в останні роки до другої світової війни гарний звичай вшановувати пам'ять поляглих героїв патріотичними поминками під час Зелених Свят починає прийматися широко і серед українських громад в різних країнах їхнього поселення у світі, зокрема в З'єдинених Державах Америки. Все більше українських загальнонаціональних і комбатантських організацій починає відзначати ці дні відвідуванням вояцьких могил на кладовищах і влаштовуванням поминок-академій чи жалобних сходин, присвячених пам'яті тих, що згинули за волю України і що їх могили розкинені, занедбані й забуті в умовах московського окупантського режиму по всій Україні і поза її кордонами.

З могилами поляглих зв'язана не тільки слава минулих днів кожного народу, його перемог і поразок, його змагань і мрій, але й майбутнє кожної нації, бо кров поляглих — це той фундамент, на якому збудоване життя сучасних поколінь. Тому кожна велика нація високо ставить культ поляглих, утривалюючи цим їхні діла і їхню славу в пам'яті народу.

Із вшануванням пам'яті тих українців, що віддали своє життя за зоряний прапор своєї нової батьківщини і за ідеали, проголошені в її Деклярації Незалежности і в її Конституції, українці З'єдинених Держав, так само, як і українці в інших країнах поселення, пов'язують пам'ять про тих, чиїх могил сьогодні не можна відвідати, чиї могили зрівняні з землею і позбавлені хрестів і пам'ятників. Але ж найкращим виявом цього культу поляглих стає дбання про могили українських вояків, розкинені по побойовищах вільного світу, зокрема в Австрії, Німеччині й Італії, і все ширша громадська опіка над українськими інвалідами — тими, що проливали свою кров і жертвували своє здоров'я — в службі для української справи. Цим дбанням про українські могили на чужині й опікою над українськими інвалідами українці у вільному світі засвідчували й засвідчують свою вірність ідеям, що за них їхні батьки і сини поклали свої голови.

Вчора диктатор — нині в'язень

Ще один „сильний муж" своєї країни, турецький прем'єр Аднан Мендерес, який впродовж останніх десятьох років правив державою, як її фактичний диктатор, втратив не тільки владу, але й особисту свободу, і опинився у в'язниці разом із бувшим президентом Туреччини 76-літнім Селялем Баяром і кругло 500 своїми однодумцями та співробітниками. Нещастям Мендереса стала та сама причина, яка занапастила долю вже не одного „сильного мужа" у всесвітній історії: „запаморочення від успіхів", що породило закохання у владі та легковаження народних свобід, завдяки яким він прийшов до влади.

Учень і послідовник засновника Турецької Республіки Кемаля Ататюрка, генерал Ісмет Іноні заявив у 1945 році як тодішній прем'єр, що треба покінчити з системою однопартійного правління, яка тривала в Туреччині впродовж 22-ох років. Тому він, як лідер керівної тоді Республіканської партії, підтримував старання Селяля Баяра, засновника Демократичної партії. У виборах 4-го травня 1959 р. Демократична партія прийшла до влади, Селяль Баяр став президентом, а Мендерес прем'єром. В останніх виборах з 27-го жовтня 1957 р. ця партія збільшила свій стан посідання в парляменті, але лідери демократів використовували цю більшість, щоб схвалювати закони та розпорядки, які щораз більше обмежували громадянські свободи в країні й звужували всяку опозицію. Перестала існувати свобода преси, за найменші критичні завваги засуджувано редакторів на в'язничні кари. Щоб остаточно зламати парляментарну опозицію, керовану тепер старим Ісметом Іноні, покликано до життя спеціяльну комісію, яка виготовила проєкт „чистки" серед опозиції в усіх цивільних і військових колах, щоб диктатура Аднана Мендереса, в оперті на одну Демократичну партію, дістала „леґальну" підставу. Це спричинило демонстрації студентів, на які Мендерес відповів проголошенням вийняткового стану. Але він не передбачив, що й у війську невдоволення його реакційно-диктаторськими методами вже глибоко запустило коріння. І ось наприкінці минулого тижня старшинські кола провели безкровний переворот, арештувавши — між іншими — і 5-ох генералів, вірних режимові.

Таким чином упродовж кількох тижнів це вже в другій країні, пов'язаній з З'єдиненими Державами тісним військово-політичним союзом, перемогли дійсні демократичні елементи. Південно-корейські, як і турецькі патріоти-демократи доказали, що суспільно-політична реакція, прикрита серпанком демократичної фірми, не має монополю на антикомунізм. Невідомо тільки, чи ті молоді патріоти-демонстранти здають собі справу, що завелика демократія в країнах з малим досвідом відкриває двері для комуністичної інфільтрації. Якщо на цих змінах режиму скінчиться — буде добре. Якщо ці зміни доведуть до зросту комуністичних впливів, як це сталося, наприклад, на Кубі, — буде нове нещастя.

Ф. Ремезівський

У ЗЕЛЕНІ СВЯТА

Як скорбний янгол над хрестом,
Так склоняться в ті дні нам мрії
І тихий сум своїм крилом
У серце туги нам навіє,
Що, де поглянеш тільки ти,
Так тут і там — хрести й хрести . . .

І в свято зелені й квіток,
Жалем омаєна громада
До тих хрестів спрямує крок
І там молитви синій ладан
До Бога злине під зеніт
За тих, що кість їх тут і ніт . . .

І, мов крилатий херувим,
З-над хмар в той мент і сонце гляне
І блиском своїм осяйним
Спозне ті сумні кургани,
Де ті, чий шлях скрізь позначили
Хрести заквітчані й могили . . .

Чергова експропріяція

Коли в 1958 році поширилися були вістки на тему плянованої совєтським урядом валютової реформи, то і совєтські офіційні чинники, і совєтська преса дуже категорично їх заперечували, мовляв, ні про яку валютову реформу не може бути мови, бо це — чисто буржуазний, чи пак капіталістичний засіб оздоровлення державної економіки, до якого вдаються тільки „капіталістичні акули", щоб видушити з населення заощаджені гроші, чи то знецінюючи їх, чи то примушуючи людей купувати накопичену надвишку товарів.

Не минуло після того й двох років, а совєтський режим, очолюваний Нікітою Хрущовим, вдався ж таки сам до цього „капіталістичного засобу" уздоровлення своєї штучно вдержуваної грошової системи. З повідомленням про пляновану валютову реформу виступив сам Хрущов на сесії Верховного Совєту СССР 5-го травня ц. р., з одного боку осолоджуючи цю гірку і спрямовану аж ніяк не на поліпшення „добробуту совєтського народу" піґулку повідомленням про майбутнє скасування податків, а з другого прикриваючи її трамтадрадацією з приводу зістрелення американського розвідувального літака „У-2".

Повідомляючи, так сказати б, між іншим, про встановлену вже валютову реформу, Хрущов пробував з'ясувати всі її „блага" і запевняв слухачів совєтського радіо, що плянована заміна старих грошей на нові у відношенні 10 : 1 „не викличе ніяких втрат ні з боку населення, ні з боку держави", і що за цим співвідношенням „буде перераховано" . . . всі грошові примутки населення, одержувані ним від держави, державних і кооперативних підприємств, організацій та колгоспів у вигляді заробітної плати, заробітків колгоспників, пенсій, допомоги, стипендій і т. д. Водночас Хрущов „гарантував", що за свої нові гроші населення зможе купувати таку саму кількість товарів, скільки купувало раніше.

Нові гроші будуть випущені вже з днем 1-го січня 1961 року і виміна старих грошей на нові має відбутися протягом трьох місяців, — в реченці, за словами Хрущова, цілком „достатньому", щоб „громадяни СССР змогли спокійно обміняти свої гроші".

Водночас із цим Хрущов заповів, що валютова реформа „зміцнить совєтський рубель" і що здійснювані у зв'язку з цим заходи „матимуть велике значення для дальшого впровадження режиму економії і розгортання всенародного походу проти всяких проявів безгосподарности і марнотратства". Мовляв, коли будуть „нові гроші", то „вже копійка не валятиметься, її обов'язково піднімуть, адже це — коробка сірників".

Цим останнім своїм жартом Хрущов розкрив одну із суттєвих сторінок заповідженої в СССР валютової реформи. Нова копійка справді матиме велику вартість, але не для совєтського населення, а для совєтської держави, бо коробка сірників, яка коштувала досі сім копійок, коштуватиме тепер одну нову копійку, значить, десять старих копійок, отже на кожній коробці держава заробить 3 старих або 0.3 нової копійки. Те саме буде й з іншими продаваними в роздріб товарами масового споживання — цукерками, шоколядками та ін., що коштували досі до 10 копійок. Ціна всіх цих товарів буде вирівняна здебільша до одніє̈ї копійки. Скільки заробить на цій експропріяції держава, Хрущов не виявив.

Не з'ясував Хрущов і того, скільки людей в Совєтському Союзі, заощадивши трохи грошей, не матимуть змоги виміняти їх протягом трьох місяців, або ж просто боятимуться міняти, щоб не бути обвинуваченими в спекуляції чи в інших такого роду „злочинах".

Плянована валютова реформа матиме ще один аспект, що про нього Хрущов не говорив. З допомогою цього заходу держава примусить широкі маси населення купувати недоброякісні та неходові товари, що накопичилися по магазинах. Бо, як то бувало і в інших країнах, де переводилося подібні грошові реформи тільки протягом довшого часу, люди кинуться купувати що попаде, чи потрібне воно чи ні, щоб тільки якось „ульокувати" свої гроші. І знову в цьому випадку хрущовська валютова реформа не причиниться нічим для поліпшення добробуту совєтського населення.

А. Заплітний

ДЕМОКРАТІЯ В АМЕРИЦІ

(4)

Зовсім незрозумілим є факт, що також обидві політичні американські партії — Демократична та Республіканська — не мають своїх пресових органів і ставлять себе в цілковиту залежність від великої преси. Так само дуже дивно, що американське зорганізоване робітництво не спромоглося на свій пресовий орган. Яку велику зміну в професійному житті американського робітництва викликав би солідно ведений щоденник! Він викинув би з робітничого середовища таких галапасів як Гоффа і тисячі йому подібних, які розкладають робітничі організації та розтринькують їхні гроші.

На закінчення постараємося дати зразок, як оцінює велика американська преса друге гніздо світового неспокою — червоний Китай. Знову вернемося до книжки С. Солцбергера „Що є злого в закордонній політиці ЗДА". Хід його думок такий: ЗДА зробили велику дурницю, що не визнали раніше червоного Китаю. Вони так далеко заганалися у відмові визнання цієї держави і недопущення її до ОН, що тепер не можуть цього зробити без втрати місця в Азії. Також є багато трагічного з пов'язанні Чіянґ Кай-шека із ЗДА: бо що являє собою цей старий генерал? Він є великим обтяженням нашої держави. Ми мусимо його підтримувати через Формозу, яка є дуже важливою ланкою в нашій оборонній системі. Він є вигнанцем з материка без надії вернутися на континент. Прибережні острови, як Квімой, не варті того розголосу, який був недавно. Вони не мають жадної стратеґічної вартости. Правда, китайську справу ускладнюють сини і дочки китайського народу, порозкидувані по південно-східніх азійських державах. Наш уряд дуже перебільшує їхню вагу, хоч вони представляють поважну силу в цих країнах".

А тепер послухаймо погляд редактора солідного швайцарського тижневика „Ді Вельтвохе" з 27-го лютого 1959 року, який ці країни об'їхав, докладно всьому приглянувся і написав статтю: „Небезпечні китайці". Ось її короткий зміст:

У південно-азійських державах, Індонезії, Південному В'єтнамі, на Маляях, Бурмі і ін. живе коло 10 мільйонів китайців. Таке число на 150 мільйонів населення тих держав не було б велике. Річ у тому, що ті китайці ніяк не бажають асимілюватися з місцевим населенням, загорнули в свої руки переважну частину промисловости і торгівлі кожної країни. З дуже великим трудом вдається місцевим властям втримувати частину свого господарського життя від захоплення її китайською меншиною. Вони знають, що червоний Китай далеко сильніший, як Чіянґ Кай-шек, але за ним стоять ЗДА. Вони не знають ще, яка сторона візьме верх, а тому воліють не зраджувати своїх симпатій, щоб ще більше не настороjувати проти себе країн, в яких живуть. Якби ЗДА покинули Чіянґ Кай-шека або чимнебудь виявили, що мають такий намір, тоді принаймні 90% китайців у тих країнах протягом ночі стали б комуністами і створили таку велику п'яту колону на послугах червоного Китаю, якої світ не бачив. Поліційні сили цих південно-азійських держав, які ще не окріпли політично та економічно, не встані були-б опанувати ту колону. Тому всі ті „реальні політики", які критикують ЗДА за те, що вони вперто і послідовно відмовляються визнати червоний Китай з його 600-мільйоновим населенням і лучаться з Чіянґ Кай-шеком на Формозі, не здають собі справи, які це може мати наслідки. Хто хоч побіжно запізнався з цими південно-східніми азійськими країнами, з їх господарською та політичною структурою, той відразу побачив би в такій „реальній політиці" західню, а властиво американську наївність величезних розмірів, з необчисленними, катастрофальними наслідками, тобто переходом тих країн, може навіть без одного пострілу, під владу Пейпінґу. Не треба великої уяви, пише швайцарський редактор, щоб з'ясувати собі, який це був би страшний удар, політичний, господарський і стратеґічний, для Індії, Японії, ЗДА, Европи та решти вільного світу.

Ми вже згадували про таку саму або ще небезпечнішу „наївність" цієї преси, якщо йде про „Росію" і середньоевропейський комплекс.

Очевидно, що слабі сторони кожної демократії, в тому числі також і американської, про які згадував А. Токвілл, є не невиліковними хворобами, а тільки хворобливими проявами, які можна усунути. Він каже далі: Одиниці і народи мають досить велике поле для вияву спільної волі і можуть з неї зробити вжиток по своїй уподобі та потребі. Перед такими самими проблемами стояли майже всі культурні народи, і вони розв'язали їх, назагал, з добрим успіхом ще в 19 ст. Немає підстав думати, що американській демократії не під силу зробити свою велику пресу слугою нації. Всі народи, які хотіли б бачити американську демократію у проводі вільного світу, бажають їй скорого і повного успіху в цій справі.

БІЛЯ „РОЗБИТОГО ГЛЕЧИКА" КОНФЕРЕНЦІЇ

Мюнхен. — Драматичний початок і кінець конференції на найвищому рівні в Парижі 16-го травня був для мільйонів людей у світі великою несподіванкою. Адже ж так багато говорилося й писалося про роззброєння і замирення, як наслідок цієї конференції! І ось одним махом „курський мужичок" Нікіта Хрущов розвіяв надії та мрії про мирне співжиття між світом тоталізму і світом свободи.

Правда, були голоси у вільному світі, що перестерігали проти ілюзій і перебільшених надій на „нову землю і нове небо" наслідком зустрічі чотирьох прем'єрів у Парижі. Але ці голоси потонули в загальному оптимізмі світової преси.

Тепер, коли Хрущов вибрав дрібну пригоду з американським літаком, збитим над територією СССР, як притоку для зірвання конференції, вільний світ шукає причин зміни політики совєтського вождя. Одні вважають, що Хрущов перебуває під натиском ленінських „догматиків"-теоретиків, які не визнають співжиття комуністичних держав з вільним світом за можливе й корисне для розвитку большевизму. Проти коекзистенції виступає китайський диктатор Мао, але і в Кремлі є немало комуністичних теоретиків, які вважають ідею мирного співжиття комунізму з „капіталізмом" за велику єресь. Ці теоретики можуть з повним правом покликатися на слова Леніна. Наприклад, Ленін на конференції большевицької партії в квітні 1917 року казав:

„Ми не пацифісти і не можемо відмовитися від революційної війни. Ми повинні не тільки теоретично говорити, але й практично показати, що ми тоді поведемо війну дійсно революційну, коли владу матиме пролетаріят" (Ленін, Сочинения, том. 20, стр 247).

Ленін не вірив у мирне сусідське співжиття держав капіталістичних і комуністичних, як свого часу не могли жити в мирі країни мусульманські з християнськими. Ось чому Ленін писав:

„Тільки після того, як ми скинемо, остаточно переможемо і вивласнимо буржуазію по всім світі, а не тільки в одній країні, війни будуть неможливі". (Ленін, том 19, стр. 325).

Думка висловлена зовсім ясно: війна, свята війна (у магометан вона зветься „газават") мусить бути проти „капіталізму", поки на всіх континентах не запанує комуністична диктатура.

З погляду цієї теорії творця большевизму, пропаґанда Хрущова за мирне співжиття комуністичних країн з вільним світом — це абсурд. І Хрущов, хоч розуміє, що велика війна в нашім атомовім віці може знищити людей і цивілізацію в цілому світі, мусів піддатися натискові своїх і чужих комуністичних теоретиків. Його войовничі промови в Парижі свідчать про це. Однак, чи совєтський уряд, зірвавши Паризьку конференцію, вирішив спровокувати нову світову війну? Нам здається, що Хрущов і його всі „теоретики" „гарячої" війни не хочуть, бо самі бояться її наслідків. Але війна „холодна" є в інтересі Москви. Треба пам'ятати, що подорожі Хрущова в країнах вільного світу і відвідини Совєтського Союзу політиками вільних держав і туристами, живий контакт живих людей з обох сторін Залізної Заслони, — все це політично й морально ослаблює комуністичну пропаґанду. Це зближення совєтських громадян з „гнилим Заходом" небезпечне, небажане для диктаторського режиму. Уявім собі подорож президента Айзенгавера до СССР. Особа генерала, що врятував народи Сходу Европи від неминучого знищення нелюдською машиною Гітлера, відновила б і поглибила симпатії людности СССР до Америки, до країни, що своїми консервами врятувала життя мільйонам людей в совєтській державі за II світової війни. Хрущов і товариство в Кремлі злякалися, що громадяни СССР улаштують Айзенгаверові тріюмфальну зустріч, а це був би тяжкий удар для партійної диктатури. Отже — не допустити представника американської демократії до контакту з народами СССР. Для цього Хрущов використав дрібну пригоду з американським літаком над Свердловськом. Москва хоче представити Америку і ввесь західній світ, як „аґресорів", ворогів миру, неприятелів людства. Замість відпруження, що було створене пропаґандою за мирне співжиття, зросте напруження, нова хвиля „холодної війни" і відчуження від вільного світу. Ця ізоляція СССР від вільного світу корисна для диктатури, і Хрущов це розуміє. Отже, повторюється формула, яку дав Троцький в час мирових переговорів у Берестї 1918 році: „Ні війна, ні мир!".

П. С.

Д-р Полінґ критикує Лікарське Товариство за спротив федеральній допомозі старшим

Ню Йорк. — Професор хемії в Каліфорнійському Інституті Технології і власник нагороди Нобеля за хемію д-р Лайнус Полінґ, промовляючи в одному нюйоркському коледжі на закінченні шкільного року, гостро критикував Американське Лікарське Товариство за те, що воно не допускає до зміни теперішньої лікувальної системи та називає урядову допомогу на лікування старшим особам „соціяльною медициною". Д-р Полінґ казав, що в ділянці опіки держави над здоров'ям громадян американський уряд стоїть на четвертому місці між найбіднішими країнами світу, і перед ним ідуть ще тільки такі держави як Індія, Еспанія і Трінідад. Найкращу лікувальну систему мають Норвеґія, Данія, Швеція і Англія, де все населення може користати з так званих кас хворих, які є забезпеченевими аґенціями для всього робітного населення на лікарське і шпитальне лікування, складаючи на цю ціль відповідні внески зі своїх заробітків. Д-р Полінґ казав, що Американське Лікарське Т-во забагато дбає про фінансовий стан своїх членів, і не звертає уваги на добро свого народу. На думку д-ра Полінґа американці пересічно жили б на 10 років довше, коли б мали відповідну медичну програму. Коли б американці припинили курити, до їх життя продовжилося б на 4 роки, а коли б вдалося здобути контролю над пістряком то пересіч людського життя в ЗДА збільшилася б на два роки і 10 місяців. Д-р Полінґ остерігає проти того, щоб пересвітлювати рентґеном вагітні матері, бо це вдвоє збільшує число смертних випадків у віці до 10-ох років. Тільки одна на 20 жінок є в такому стані, що її дійсно треба б пересвітлювати рентґеном, а 19 вагітних матерів не потребують цього. Д-р Полінґ каже, що лікарі повинні самі подбати про так звану соціяльну медицину, коли їм дійсно лежить на серці здоров'я американського народу.

З НАШИХ БУДНІВ

ЕВРОПЕЙЦІ

Коли півроку тому приїхав сюди з Европи друг Соняшний, то ми сильно зажурились. Що ж він тут робитиме, казали ми, в цій т в е р д і й, безмилосердній д і й с н о с т і, такий поет, мрійник, з ніжною душею і закобзареною головою?

А наш друг довго не попасав у Ню Йорку — махнув до Боффало, потім до Шикаго, потім до Дітройту, рознюхав, яка ситуація в наших партіях, редакціях та допомогових комітетах, і раптом — трах-тарах! — опинився на державній роботі! По пропаґандивній, так сказати, газеті. І так знаменито влаштувався, що ми, „старі" американці, тільки ахнули з дива! Оце тобі пост-мрійник! Усіх нас за пояс заткнув. І по-англійськи не балакає, і громадянства не має, а такі гроші гребе.

Вчора я перестрів його в Українському І н с т и т у т і Америки. Руку простягаю, ґратулюю:

— Вітаю вас, кажу, друже, з успіхами в країні нового поселення! Ну, як вам любиться Америка?

А він махнув безнадійно рукою, буйну голову звісив додолу, а очі блакитні-розмріяні стали с у м н і - с у м н і . . .

— Страшна, каже мені, країна, ця ваша Америка! Страхітлива! Аби мені, каже, пошвидше договоритись з видавництвом за друк книжки і захопити гонорар, то я зараз втинаю поли і тікаю!

— Та куди? — питаю.

— Назад до Европи! Я ж тут, просто, задихаюсь, тут немає повітря, нема сонця, немає чим дихати, — в розумінні атмосфери. А Европа!.. Господи! Ви уявляєте собі, що таке Европа?!

— Та трохи, кажу, уявляю, бо ще не так давно втікав із неї до Америки.

— З вами шкода говорити. Ви вже всі замериканізувались і не відчуваєте того, що ми, европейці... Уявіть собі таке гулове місто, як Париж! Париж!.. Я закоханий в нього до смерти! Над ним височіє вежа Айфля, як символ европеїзму!

— То залежить, кажу, з котрого боку дивитись на Европу: як дивитись на вежу Айфля, то це буде, безперечно, один символ. Та коли дивитись на вежу концентраку чи на крематорію з димлячими коминами, то це буде інший символ . . .

Наш поет глянув раптом на годинника, вхопив торбу з паперами, зірвався на рівні ноги.

— Куди ж ви, друже? — питаю. — Посидьте ще, поговоримо, послухаємо доповіді про сучасну українську поезію . . .

— Ах! Мені ніколи! В мене замовлене інтерв'ю на 8-му годину. А ви знаєте, скільки мені платять за інтерв'ю?.. Тридцять долярів! А тридцять д о л я р і в — гроші!

Натиснув капелюха і, не прощаючись ні з ким, плигнув по сходах, як щупак... А я, грішний, подумав собі: які дивні люди бувають ці наші европейці! Америки — не люблять, але американськими долярами не помітують, тягнуть звідки можна і скільки можна. Ще одна з невиясненних загадок загубленої душі української, — як сказав би д-р Микола Шлемкевич.

Ікер

Микола Миленко

„УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР" М. К. САДОВСЬКОГО

(Спогад)

(6)

У 1915 році, під час війни, коли стали прибувати еміґранти з Галичини, чорносотенна газета „Киевлянин", очевидно за інформацією галицького „Телеграфа", надрукувала донос, що в Троїцькім Народнім Домі, де виступає трупа М. Садовського „збираються сепаратисти і рекламують свій театр афішами у вигляді німецького прапора". Певно, доносчик з „Телеграфу", який інформував „Киевлянина", знав, що означають жовто-блакитні афіші театру М. Садовського, знав, що це — барви національного українського прапора. Після того прийшлося афіші друкувати жовтою або світлорожевою фарбою.

В пляні організації опери М. Садовський першою виставою намічає чеську оперу „Продана наречена" Б. Сметани. На диригента був запрошений ще в Полтаві чех Г. Єлінек, який переважно з своїх земляків-чехів, зорганізував оркестру. Декорації намалював запрошений на постійну працю в театрі наш славний маляр, проф. В. Кричевський. Під його доглядом було переведено також все мистецьке оформлення опери. Зразки убрань виписано з Праги через „Народне Дівадло".

Перша вистава „Проданої нареченої" відбулася в листопаді 1907 року. Сценічну поставу провів сам М. Садовський і він же співав партію Кецаля. Його гра так захопила присутніх на виставі чехів, яких серед глядачів була переважаюча більшість, що вони урядили бучну овацію, а після першої дії цілий натовп їх з'явився за лаштунками, щоб подякувати за глибокі естетичні переживання. Великий актор, розуміючи спільність долі поневолених чеського і українського народів, свідомо поставився до твору чеського національного генія з найбільшим пієтизмом і надав цьому політично-громадського значення. Поставою опери „Продана наречена" М. Садовський поклав першу підвалину під новостворювану постійну оперу на Україні.

Для підготови нових оперових вистав створено було ансамбль з досвідчених співаків. На головні партії були запрошені: Е. Петляш — сопрано; С. Бутовський — тенор, учень проф. Майна з Ля Скалі в Міляні; М. Карлашов — бас; Е. Рибчинський — баритон та М. Золденко — баритон. З цим ансамблем приступив М. Садовський до підготови опер „Сільська честь" Москаніні та „Галька" Монюшка, далі „Роксоляна" Січинського, „Енеїда" й „Утоплена" М. В. Лисенка, „Пан сотник" Козаченка та ін.

Виставлювані українською мовою опери здобули серед київського громадянства таку популярність, що інколи квитка на виставу можна було дістати тільки у перекупця. Таке зацікавлення публіки оперними виставами примусило дирекцію театру один день виставляти побутову чи історичну п'єсу, другий — оперу, а третій перекладену европейську чи нову українську драму. Особливо багато бажаючих попасти в театр було тоді, коли виступав хтонебудь з відомих закордонних українських співаків, наприклад, коли в опері „Галька" — Монюшка, в партії Йонтка співав тенор шведської королівської опери Менцінський. За тиждень наперед на виставу з його участю всі квитки були розібрані. Виступи закордонних гостей в українськім театрі непокоїли дирекцію російської київської опери, яка почала виглядати стежки, щоб якнебудь знизити вокальні сили театру М. Садовського. Ось так пощастило їй перетягнути до себе Е. Петляш. Але на місце Петляш Садовський придбав ще кращу співачку, яка тількищо скінчила київську консерваторію — М. Литвиненко, пізніше Литвиненко-Вольгемут. Виступ нового гостя, тенора Микиші, також в партії Йонтка, викликав ще більше зацікавлення нашими оперними виставами, але цим разом уже в колах аристократії.

Але найбільшу популярність театрові принесла таки справжня українська опера „Енеїда", музику до якої написав Лисенко, а лібретто М. Садовський.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Успіхи молодого українського науковця д-ра Михайла Яримовича

Михайло Яримович, син інж. Миколи й Ольги Яримовичів, приїхав до ЗДА в 1951 році ів тому ж році почав технічні студії на летунському відділі Нюйоркського університету, закінчуючи їх в червні 1955 р. як стипендист Середньо - Европейського Фонду з оцінкою „магна кум лауде". У зв'язку з його студійними успіхами М. Яримович одержав як „автстендінг градует студент" нагороду від Американського Товариства Шведських Інженерів. Цю нагороду признають на переміну першого року для одного інженера на вищих студіях в Америці, другого року — в Европі. Про вручення цієї нагороди було повідомлення в Ню Йорк Таймсі та інших пресових органах в листопаді 1955 р., про чому було зазначене українське походження М. Яримовича. Ці успіхи дали йому змогу одержати стипендію з фундації Гуґенгайма для вищих студій на Колумбійському Університеті в Інституті Летунських Структур. Ця стипендія була відновлена також в 1956 році.

Під керівництвом проф. Г. Бляйха М. Яримович одержав з 1956 р. ступінь магістра наук в прикладній механіці, написавши тезу дрогань плинного палива в ракетах. В 1959 р. він закінчив дисертацію на тему хвиль великої амплітуди на поверхні плину і одержав докторат інженерських наук на Колумбійському університеті.

Після закінчення студій д-р Яримович прийняв становище науковця (сеньйор сайєнтіст) у фірмі АВКО і Вілмінґтон, Массачусетс, де він робить наукові досліди в ділянках міжплянетарного лету і співпрацює в конструкції космічного судна на Місяць.

Під час студій М. Яримович був членом студентської почесної корпорації Тау Бета Пай, головою Студентської Секції Товариства Українських Інженерів, головою Українського Студентського Кружка про Колумбійському університеті, редактором „Студентського Слова" — додатку „Свободи", скарбником Кар-Клюбу, членом британського товариства міжплянетарної комунікації. Він є також членом американського ракетного товариства, інституту аеронавтичних наук, Товариства Українських Інженерів, і членом УНСоюзу, Відділ 374.

Виставка пейзажів С. Пастухова в американській ґалерії

Дня 30 травня, відбулося відкриття виставки пейзажів С. Кіндзерявого - Пастухова, в ґалерії Панораса (62 Вест 56 Стріт, Ню Йорк). Продовжуться виставка до 11-го червня.

Представлено найліпші твори С. Пастухова, які, слід сподіватися, дістануть прихильну оцінку в українській і англомовній пресі, привертаючи увагу наших меценатів і багатьох приклонників живопису.

Це — твори, що належать до визначних взірців ліричного пейзажу в модерному малярстві: красвиди з струнких ми порядками видів, при багатстві і красі світучих пастельних кольорів. Вони мають свою лагідну фантастику, в пляні барвної „п'єси", повної драматичних контрастів. Будовані в згоді з романтичною естетикою, вони щедро насичені новоімпресіоністичними складниками.

Виконані пильно, з прекрасною ритмікою в стильовому „почеркові", і разом з тим — сміливо, з надхненною поривністю.

Відвідуванням виставки наша громада підтримає важливу справу — вихід ще одного українського мистця на міжнародну арену.

В. Барка

● **Нюйоркський щоденник** пресового концерну Скріпса-Говарда „Ворлд Телеграм енд Сан", заявив, що він підтримуватиме сенатора Линдона Б. Джансона як кандидата на президента. Досі цей часопис ще не вирішив, кого він підтримуватиме на республіканського кандидата на президента.

Українська Вільна Академія Наук у ЗДА влаштовує Наукове Засідання Секції Античної Історії та Праісторії з доповіддю д-ра Левка Чикаленка: п. н. „Початки Абстрактного Мистецтва". Засідання відбудеться в неділю 5-го червня 1960 р., о 6-ій год. 30 хв., веч., в приміщенні Академії — 11½ Вест 26 вул., Ню Йорк.

Керівництво Секції.

З ОКРУШКІВ ТИЖНЯ

„Тризуб" на вершинах

Не про вершинну конференцію, а про футбольний „монт Еверест" хочу написати в цьому фейлетоні, шановні патріоти. Так, останньої неділі Филаделфія була ареною завзятої баталії поміж місцевим „Тризубом" і „Кікерсами" з Лос Анджелесу за найвищий національний трофей — Чашу Америки...

Нюйоркці, нюаркці, дітройтці, боффалівці, а навіть деякі фанатики з далекої Каліфорнії, переживали спільно з филаделфійцями нервове, українське „бути або не бути". Проминє час, запашний аромат кетскильських гір вилічить наші пошарпані нерви і, щойно тоді ми переконаємось, що варто було „страждати" тих дві з половиною години, щоб опісля цілий рік гордитись найкращою футбольною дружиною на терені ЗДА, нашим українським „Тризубом".

Тяжко когонебудь вирізнити з одинадцятки переможців, бо всі вони „орали собою, і боролися завзято за кожний м'яч. Але варто прислухатись до голосів англомовної преси, яка прямо порівняла нашого Міська Ногу до американських спортових ідолів Рута і ДіМаджіо. Не дивно ж, бо цей флегматичний „арґентинець", стрілець усіх п'ятьох воріт, був дійсно героєм дня і допоміг нам осягнути найвищий футбольний трофей. Ось вам, правдива козацька кров!...

Довга і мозольна дорога до фіналу футбольного першенства Америки. Біля двісті-п'ятдесять клюбів аматорських і професійних, від берегів Тихого до Атлантійського океанів, завзято змагались і мріяли про осягнення цього вершка вершків. Але тільки одному пощастило видряпатись і встромити свій переможний прапор, цього року це наш рідний, український прапор!...

Добре, що понеділок був відпочинковим днем, бо після матчу кожний з нас чувся як по христинах, на яких треба було випити не одну чарчину і до ранку підтягати „Многая літа". Тут, вправді, була дещо інша атмосфера, в кожному разі, я ще не позбувся поганої хрипки, а вночі і досі сниться той перший ґоль нашого Міська. Феноменальний!

Дивлячись на нашу молодь, що верталася з переможного фіналу, ми бачили, з яким почуттям гордости горіли їхні очі. Вони, що так багато наслухались про терпіння і поневолення нашої Батьківщини, мають тільки одне бажання: Перемагати! Це вони частинно осягнули сьогодні на спортовому майдані, а завтра переможуть і на іншому фронті.

Не люблю писати панегірики, але совість була б не спокійна, коли б не висловити признання і ґратуляції Управі УСТ „Тризуб", на руки його голови редактора Є. Зибликевича. Еміґрантські умовини вишколюють нам щораз то більше критиків і нарікайлів, зате мало дають чесних людей, які посвятили б хоч трохи часу для суспільних справ. Скільки зробила Управа „Тризуба" в напрямі пропаґанди українського імени, про це наше громадянство на американському континенті знає досить докладно. І коли вчора один з членів Управи турбувався, як виєднати студійні стипендії для наших „арґентинців", Ноги і Кравця, то я просто питаю: А кому ж належить цей патріотичний обов'язок допомогти брат братові, як не нашому громадянству?

Так, громадянству! Бо чаша чемпіона Америки, яку здобув „Тризуб" останньої неділі, це не тільки гордість филаделфійців, але усієї української спільноти в діяспорі!...

О. Білик

● **Д-р Нахум Ґольдман**, президент Світового Жидівського Конґресу, отже найвища фіґура в жидівському світі, перебуваючи в Ізраїлі запропонував тамошньому урядові, щоби він спекався клопоту з нацистським злочинцем Адольфом Айхманом та передав його під міжнародний трибунал. Ізраїльський міністер судівництва заявив, що уряд Ізраїлю не погоджується з суґестією Ґольдмана.

Відзначили д-ра Кінґа, який в 1949 році виявив, що в СССР продукують атомові бомби

Вашингтон. — В Пентаґоні асистент секретаря фльоти Джеймс Г. Вейклін відзначив д-ра Пітера Кінґа з дослідної лябораторії фльоти за те, що він 11 років тому перший виявив, що в СССР відбулася засекречена експльозія першої атомової бомби. Д-р Кінґ дістав Нагороду за Визначну Цивільну Службу і при цій нагоді оповів, якто він влітї 1949 року викрив при допомозі аналізи дощівки, що в СССР 29-го серпня того ж року зробили першу пробну експльозію атомової бомби. Президент Труман 23-го вересня 1949 року повідомив загально про те, що „маємо докази на те, що в останніх тижнях відбулася в СССР атомова експльозія". Як численні інші винаходи, так і цей, казав д-р Кінґ був в дечому залежний від припадку. Тепер є інші способи пізнавати атомові експльозії в СССР.

В НЮ ЙОРКУ ЗАКРИТІ 22 ТЕАТРИ ВНАСЛІДОК СТРАЙКУ

Ню Йорк. — 2-го червня не відбулися вистави 22-ох театрах на Бродвею внаслідок того, що застрайкували театральні артисти в одному театрі, а власники театрів закрили тоді всі інші театри. Посадник міста Ваґнер безуспішно старався привести до порозуміння, бо закриття театрів спричинило втрати ресторанам, готелям і подібним підприємствам. Дирекції театрів звернули коло $100,000 за закуплені квитки в кількості 22,000.

ПРАЦЯ — HELP WANTED FEMALE

BUILDING SERVICE MATRONS
ДО НІЧНОГО ПРИБИРАННЯ
у великих модерних бюрових будинках в Мангеттені.

Платня — юнійна ставка $1.57 на годину. Від 6-ої вечора до 12-ої ночі, від понеділка до п'ятниці. Якщо не маєте досвіду в чищенні — навчимо. Всі корисні — шпиталь, операції, забезпечення на життя, пенсія й вакації.

Голоситись щоденно від 10:30 ранку. Принесіть це оголошення і останні рекомендації до:

20 East 27th Street
NEW YORK CITY

ПРАЦЯ — HELP WANTED MALE

ПОТРІБНО
СУПЕРІНТЕНДЕНТА
апартаментовий дім, огрівання на вугілля.
5th Street & 1st Avenue.
4 кімнати і платня.
Телефонувати: GR 5-3060
Від понеділка до п'ятниці.

АВТО-МЕХАНІКИ
Заграничні мотоциклі,
Моторові скутери.
ПОТРІБНИЙ ДОСВІД.
LONG ISLAND LARGEST DEALER
194 Main Street
Port Washington, L. I.
PO 7-2540 PO 7-2825
PO 7-9887

АВТОМЕХАНІКИ
до таксівок.
ДОБРА ПЛАТНЯ.
Мусить говорити по-англійськи
LAURAN SERVICE CORP.
1530 Inwood Ave., Bronx, N. Y.
Tel.: CY 9-6500

ПРАЦЯ — MALE or FEMALE

ПОШУКУЄМО
КУХАРКИ — КУХАРЯ
на ЛИПЕНЬ і СЕРПЕНЬ,
що знають американську кухню.
Голоситись:
CAPRI VILLAGE
Diamond Point, N. Y.
on Lake George
Tel.: N. N. 8-4829
or N. N. 8-5113

НАУКА—ЛЕКЦІЇ

Телефонуйте, щоб умовитися
ALgonquin 4-1572
HARRY D. TATIGTAN
НАУКОВІ МАСАЖІ
І МЕДИЧНІ ГІМНАСТИЧНІ ВПРАВИ
34 St. Mark's Place
8th St. betw. 2nd & 3rd Aves.
New York 3, N. Y.

ПРАЦЯ

ДРУКАРЯ-МАШИНІСТА (пресмена)
негайно ПОТРЕБУЄ
Друкарня „СВОБОДИ"
ПЛАТНЯ — ВІДПОВІДНО ДО УМОВИ.
Зголошуватись до Адміністрації „Свободи":
"SVOBODA"
81-83 Grand Street — Jersey City 3, N. J.
Tel.: HEnderson 4-0237
з Ню Йорку: BArkly 7-4125

FARMS FOR SALE

85 акрів ЗЕМЛІ,
модерний, 4-річний, 6-кімнатний ДІМ, умебльований, крім цього, 14-кімнат. ДІМ, який потребує відмалювання, 4 милі від Елленвіл, Н. Й. — Ціна $14,000.

65 акрів ЗЕМЛІ,
27-кімнатний ДІМ (готель), умебльований, басейн, крім цього велика заля. Ціна — $20,000.

ORegon 4-5340 — вдень (Ню Йорк) 2)
ES 2-8505 — (Нюарк)

ЗБІРНИК ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ"
Літні осінні й зимові віршики й оповідання.
Упорядкувала
МАРІЯ ЮРКЕВИЧ.
Ціна 40 центів
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

НАУКА—ЛЕКЦІЇ

ATLAS
Beauty School
Дозвольте нам вивчити Вас на високоплатну
КОСМЕТИЧКУ
під інструкціями експерта
LILIAN O'BRIEN, Supervisor
та Mr. THOMAS, славний нюйоркський стил. фризур.
Наука з нашим новим, модерним вирядом. Вел. практика в нашім чудовім Сальоні Краси в партері.
Всюди "Air-conditioned".
ДЕННІ й ВЕЧІРНІ КУРСИ.
Легкі сплати. Низька оплата.
Даром підшукання місця праці.
672 8th Avenue (42-43 Sts.)
BRyant 9-7245
Говоримо по-українськи.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Свобода", Відд. 194, повідомляє членів, що чергові Квартальні Збори Т-ва відбудуться в суботу, 4-го червня 1960 року, в приміщенні Кредитівки „Самопоміч", при 98 Друга Евеню в Ню Йорку. Початок в год. 4-ій по пол. Прохаємо всіх Членів прибути на ці Збори. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Б-во св. І Хрестителя, Від. 270 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в середу 8-го червня 1960 р., в УНДомі, при 92-96 Фліт вул., в год. 7-ій веч. Просимо всіх членів та членкинь прибути на час, а членів, які залягають із вкладками, вирівняти свої залеглості ще перед Ювілеєм. Цього місяця є зміна речення наших Зборів, а на слідуючий місяць буде так як все, кожної другої суботи в місяці. На Зборах минулого місяця обрано Комітет для відсвяткування Ювілею в цьому році, до якого ввійшли: В. Бутковський, А. Шаран, Г. Салюк, Н. Ляхицький, С. Гріца, В. Гіль, С. Зарічний, А. Тешох, Р. Хитрин, Л. Зиман. — Т. Гіль, предс.; М. Басан, фін. секр.; С. Островський, рек. секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ДОКИ ГУМЕННОЇ
„ВЕЛИКЕ ЦАБЕ"
що знайомить із життям давніх предків українського народу.
Понад 300 Ілюстрацій.
Стор. 160.
ЦІНА $2.50
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346
JERSEY CITY 3, N. J.

REAL ESTATE

Eastern Real Estate Co.
168-04, Hillside Avenue — JAMAICA, L. I.

ЮВІЛЕЙНИЙ МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ

З нагоди 2-ої річниці пропонуємо спеціяльно вигідні КУПНА:

FLUSHING
2 двородинні, мур. доми, ціна кожного $22,400.

RIDGEWOOD,
Queens. 6-род., мур. дім. Рент — $4,250. Ціна — $22,600.

1-род. ДІМ, 7 кімнат. Ціна $7,000 і багато інших ДОМІВ — по цілому гарному КВІНСІ.

Показування домів у цьому місяці тільки за попереднім телефонічним умовленням.

В. Кузьминський Tel.: AX 1-7400

ЩОДЕННО, включно СУБОТИ й НЕДІЛІ від год. 11:00 до 8:00 вечора.

MISCELLANEOUS

ПОСТАВТЕ СОБІ САМІ ПИТАННЯ
про висилкову фірму, заки вишлете
ПОСИЛКИ — ДАРУНКИ
до всіх країн Европи й Азії

1. Чи це є відповідальна фірма?
2. Чи Ви самі в тому переконалися?
3. Чи фірма є уважливо-солідна в пакуванні, висилці і приготуванні документів?
4. Чи уживає до цього найліпші пачки?
5. Чи фірма ця є в бизнесі довше, як 25 років?
6. Чи це є офіціяльно АВТОРИЗОВАНА фірма?

Відповідь на всі ці питання є **ТАК,** якщо Ви вишлете свої пакунки через один з Відділів:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St.
PHILADELPHIA 6, Pa.
WAlnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, Ill.
FRontier 6-6399

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

1313 Addison Rd.
Cor. Superior Ave. & 71 St.
CLEVELAND 3, Ohio
UTah 1-0807

263 Market St.
NEWARK 2, N. J.
MArket 3-1968

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, Mich.
TAshmoo 5-7560

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, Mass.
ANdrew 8-8764

851 Hollins Street
BALTIMORE 1, Md.
MUlberry 5-5787

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, Pa.
GRant 1-3712

979 So. Broad Street
TRENTON, N. J.
EXport 4-8085

ПРИСПІШІТЬ СВІЙ ПАКУНОК ДО НАС, А МИ ПРИСПІШИМО ВИСИЛКИ ВІД НАС.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
ALMOHR CO.
136 FIRST AVE. NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-3510
— поручає —
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ слідуючі товари: ІМПОРТОВАНІ та МІСЦЕВІ
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК
Текстильні матеріяли на убрання, плащі, костюми Р суконки, всипи на перини, полотна, нитки DMC, светери, хустки, дивани, наліжники, бритви, діяманти, ножиці, машинки до стриження волосся і т. п.
НА ПРЕЗЕНТИ З РІЗНИХ НАГОД
Кераміка, кришталі, обруси, косметика, імпортовані делікатеси, солодощі і багато інших.
ЗАЙДІТЬ! — КУПІТЬ! — ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
Чи Ви маєте всі найновіші ПЛАТІВКИ „АРКИ"?
Жадайте дарового каталогу.

ПЕЧАТКИ
В РІЗНИХ МОВАХ
— виробляє —
Roman IWANYCKYJ
2905 Wilkinson Avenue
BRONX 61, N. Y.
Tel.: TA 8-9740
Печатка 3 копії — $1.60
Телеф. вечорами від 8-10.

SHARE IN AMERICA
BUY U.S. SAVINGS BONDS

REAL ESTATE

BRONX, N. Y.
Наріжна велика площа, 2-род., азбестові шінглі,
11-кімнатний ДІМ
4, 4 і 3,
Гараж на 4 авта, повністю відокремлений.
Tel.: OL 3-2343

ДОМИ на ПРОДАЖ

30-род., на Riverside, вікнами на ріку, рент $30,000. Ціна $160,000. Готівки $26,000. Чистого прибутку з амортизацією $8,500 на рік.

11-род., на Alexander Ave. — Bronx, за $27,000. Чистий прибуток $3,000 на рік.

10-род., з 2 крамницями, там же за $23,000. Готівки — $7,000.

3-род., мур., з садом і гаражем, біля Зоопарку, за — $25,000.

1-род., мур., майже новий, із садом і гаражем, там же, за $16,500. Готівки $3,000.

За всі доми вигідні умови сплати.

Є багато інших домів.
DRUJBA REALTY CORP.
3450 Broadway, NYC
(ріг 141 вул.)
AU 1-0194

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Увага! ЗМІНА АДРЕСИ Увага!
МЕШКАНЦІ АЛЛЕНТАВНУ, Па. й ОКОЛИЦІ!
Найбільш відповідальна фірма
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
подає до відома мешканцям
АЛЛЕНТАВНУ, БЕТЛЕГЕМУ, ІСТОНУ й ОКОЛИЦЬ,
що на бажання клієнтів
ВІДКРИЛА НОВИЙ ВІДДІЛ ФІРМИ
Package Express & Travel Agency, Inc.
при 126 TILGHMAN Street — ALLENTOWN, Pa.
Tel.: HEmlock 5-0415
При Відділі зорганізовано продаж різних МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ й других ТОВАРІВ, по уміркованих цінах.
- Всі посилки висилається безпосередньо з Аллентавну, Па.;
- Достава пачок до всіх частин Східньої Европи гарантована;
- Всі пачки висилається з оплаченим тут митом.

Відкрито: ЧЕТВЕР: 9:00 рано — 8:00 вечора
П'ЯТНИЦЯ: 9:00 рано — 8:00 вечора
СУБОТА: 9:00 рано — 8:00 вечора

РОМАНА ЗАВАДОВИЧА
КОБЗАРЕВА ГОСТИНА
Сценічна картина з життя Т. Шевченка у 3-ох відслонах.
Нота до пісні „Гей на Січі" укладу О. Залеського.
Двокольорова обкладинка П. Холодного.
Ціна 50 центів.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Cosmos Parcels Express Corp.
(LICENSED by INTOURIST)
Шліть свої пакунки Приятелям і своїм Кревним до **КРАЮ** і всіх частин схід. **ЕВРОПИ і АЗІЇ.**
ПАЧКИ Є ЗАБЕЗПЕЧЕНІ. ● ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ. ВІДБОРЕЦЬ НЕ ДОПЛАЧУЄ НІЧОГО.

За повними інформаціями пишіть, або зайдіть до найближчого Відділу:

NEW YORK 3, N. Y. — 29 Second Ave.	Phone:	AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	"	DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main St.	"	MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth Church Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	Phone:	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	"	LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	"	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 2683 W. 14th St.	"	TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 22 Carlstad Street	"	SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 9350 Jos. Campau	"	TR 3-1666
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	"	BR 8-6966
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter St.	"	FI 6-1571

The Vineland Branch open Friday, Saturday and Sunday only.

Пішліть ПАЧКИ-ДАРУНКИ Рідним і Друзям
Найбільш відповідальна фірма висилки пачок до всіх країн Европи і др.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
(LICENSED by U.S.S.R.)
BROOKLYN, 1530 Bedford Ave. (cor. Lincoln Place) Tel.: IN 7-6465 — IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St., Newark, N. J. — Tel.: MI 2-2452 — MI 2-1681
Відкрито в НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.

Посилати можна ТІЛЬКИ НОВІ РЕЧІ (матеріяли, одіж, харчові продукти, ліки, машини до шиття, акордеони і т. п.). Достава пачок гарантована, підпис відборця. Всі видатки і мито оплачується у бюрах фірми. Кожна посилка ЗАБЕЗПЕЧЕНА. Для вигоди клієнтів при бюрах нашої фірми є великий і різнородний вибір товарів найліпшої якости, по уміркованих цінах.
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9-6 веч.; СУБОТИ і НЕДІЛІ — від 9-4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

78 — 2nd Avenue, NEW YORK 3, N. Y., ORegon 4-1540	11601 Jos. Campau Ave., DETROIT 12, Mich., TOwnsend 8-0298	832 N. 7th Street, PHILADELPHIA 23, Pa., WAlnut 3-1747
651 Albany Avenue, HARTFORD, Conn., CHapel 7-5164	107 S. Vermont Street, LOS ANGELES, Calif., DUnkirk 5-6550	1241 N. Ashland Avenue, CHICAGO 22, Ill., HUmboldt 6-2818
1900 Fleet St., c. S. Wolfe St., BALTIMORE 31, Md., DIckens 2-4240	397 A. West Broadway, S. BOSTON 27, Mass., ANdrew 8-2718	46 Whitehead Ave., SOUTH RIVER, N. J., CLiford 7-6320

126 Tilghman Street — ALLENTOWN, Pa., — HEmlock 5-0415

INSURANCE-FINANCIAL

НАРЕШТІ! Асекураційна забезпека проти
ПІСТРЯКА (Рака)

НОВА ДЕШЕВА ПОЛІСА
передбачує
$5,000.00
для кожного члена родини на лікування всіх розпізнаних форм тієї страшної недуги

НЕМА МЕЖІ
для будь-якого видатку
ВСІ потрібні видатки на КОШТИ ЛІКУВАННЯ ОХОПЛЕНІ ЗАРАЗ
від першого доляра

Поліси видає BENEFICIAL FIRE & CASUALTY Ins. Co. Половина всього прибутку після заплати лікарських рахунків і коштів лікування — іде на визнані
ДОСЛІДИ над РАКОМ
Жадайте дармової повної інформації

ВИШЛИ СЬОГОДНІ!
Anthony SHUMEYKO — Kowbasniuk Agency
286 E. 10th Street
New York 9, N. Y.
Phone: ALgonqin 4-8779
Прошу прислати мені даром всі інформації про НОВУ дешеву ПОЛІСУ проти ПІСТРЯКА
Ім'я — прізвище: ....
Адреса: ....
Місто: .... Зона: .... Стейт: .....
Дата народження: ....

1915 — 45 ЛІТТЯ — **1960**

Ощадність — це основа добробуту

ПЛАТИМО ЗА ОЩАДНОСТІ **4%** РІЧНО ПЛАТНЕ ДВА РАЗИ В РІК

Кожне щадниче конто обезпечене до $10,000 Федеральною Агенцією.
ЩАДІТЬ ПО МОДЕРНОМУ — ЩАДІТЬ ЧЕРЕЗ ПОШТУ
● Оплачуємо кошти пересилки ●
ЩАДІТЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ЩАДНИЦІ
The Parma Savings Co.
в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
— Основана 1915 р. —

ЦЕНТРАЛЯ:
5839 Ridge Road
CLEVELAND 29 (Parma), Ohio
Tel.: TU 4-8700

ФІЛІЯ (Ukrainian Office):
2190 Professor Street
CLEVELAND 13, Ohio
Tel.: PR 1-3627

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

$3\frac{3}{4}$%
РІЧНО
кредитоване, або платне 2 рази в рік

Починаючи 1-го січня 1960 р.

- Ощадності забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го ЧЕРВНЯ 1960 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ЧЕРВНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

Обдаруйте своїх Рідних ДАРУНКОМ — ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других.
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.
(Licensed by the U.S.S.R.)
ВИСИЛКА ПАЧОК до всіх країн Европи й других.
Користуйтесь услугами ВІДПОВІДАЛЬНОЇ, ВВІЧЛИВОЇ І СКОРОЇ ФІРМИ
135 West 14th St. — NEW YORK 11, N. Y. — CHelsea 3-2583
141 Second Ave. — NEW YORK CITY — Р. Ганкевич — Tel.: GR 5-7430
Відкрито: ЩОДЕННО — від 9:00 до 6:00 веч.; в НЕДІЛІ — від 9:00 до 4:00.
НАШІ ВІДДІЛИ:

39 Raymond Plaza W., NEWARK, N. J., Tel.: MArket 2-2877, І. Щербина	132 Franklin Ave., HARTFORD, Conn., Tel.: CHapel 6-4724, Я. Тростянецький	332 Fillmore Ave., BUFFALO 6, N. Y., Tel.: MOhawk 2674, П. Останчук	2134 W. Chicago Ave., CHICAGO 22, Ill., Tel.: DIckens 2-8232, В. Процик
900 Literary Rd., CLEVELAND 13, O., Tel.: TOwer 1-1461, Д. М. Гірняк	11339 Jos. Campau, DETROIT 12, Mich., Tel.: TOwnsend 9-3980, Б. Ухач	632 W. Girard Ave., PHILADELPHIA 23, Pa., Tel.: WAlnut 5-8878, Т. Гриців	359 West Broadway, S. BOSTON 27, Mass., Tel.: ANdrew 8-5040

3216 Sunset Boulevard — LOS ANGELES 26, Calif. — Tel.: NOrmandy 5-9887
Наша велика фірма користується довір'ям тисячів задоволених клієнтів, ґарантує на 100% доставу кожної посилки.
Кожну посилку висилається на протязі 48 годин і приходить на місце призначення через 6-7 тижнів (летунською поштою через 7-12 днів).
В крамницях вибір першоклясних товарів, — по дуже низьких цінах.
Жадайте нашого безплатного каталогу з точним перечисленням нових ставок мита і обслуги.